

مهسا شمس کلانی
روزنامه‌نگار

تلگرام در ایران برای مدتی موقتاً فیلتر شد و بعد از گذشت چندماه تصمیم گرفته شد که این پیام‌رسان کلاً فیلتر شود. تلگرام به تازگی طرح پول اینترنتی با نام گرام (GRAM) را ارائه کرده است. این واحد پولی تاکنون حدود ۱٫۷ میلیارد دلار جذب سرمایه کرده که ۸۵۰ میلیون دلار از این مبلغ از ۸۱ سرمایه‌گذار خارجی جذب شده است. در صورتی که این پول اینترنتی در ایران مورد استفاده قرار گیرد، احتمال می‌رود که فضای کسب‌وکار با استفاده از پول مجازی تلگرام صورت گیرد که تهدیدات اقتصادی برای ایران به دنبال خواهد داشت. عده‌ای دلیل فیلتر شدن تلگرام را ورود این کلیدواژه (GRAM) و عده‌ای دیگر مسائل امنیتی و جلوگیری از شایعه‌پراکنی در فضای مجازی از سوی برخی افراد را دلیل بر این

جایگزین خوشبخت تلگرام چیست؟

رقابت پیام‌رسان‌ها برای جذب افکار عمومی به روزهای حساسی نزدیک شده است
«فرهیختگان» قابلیت عمومی و منحصربه‌فرد هر کدام از این نرم‌افزارها را بررسی کرد

دسترسی پیدا کند. حسین نوری خواه، کارشناس فضای مجازی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» با اشاره به اینکه عده‌ای می‌گویند می‌توان با قابلیتی به اسم «بلاک چین» جلوی فیلتر شدن تلگرام را گرفت، اظهار کرد: «معنی بلاک چین که در توییت پاول دوروف عنوان شده بود این نیست که تلگرام قابل فیلتر شدن نیست؛ این موارد شایعاتی بود که برخی سایت‌های ایرانی به منظور حفظ منافع خود عنوان کردند، در

تصمیم دولت و شورای عالی فضای مجازی دانستند. در حالی که دوروف ادعا می‌کند با قابلیت‌هایی مانند «بلاک چین» می‌تواند فیلتر کاربران را دور بزند، عده‌ای از کارشناسان این ادعا را به دلیل جلوگیری از ریزش کاربران تلگرام و فشار به سیستم ایران قلمداد می‌کنند و می‌گویند این ادعا یک ادعای واهی است و اگر بر فرض محال بخواهد اجرایی شود تا سال‌ها طول می‌کشد که دوروف بتواند به این قابلیت

۱. سروش

شروع فعالیت: ۱۳۹۴**مدیران:** محمدرضا علی‌عسگری (مدیرعامل) و سیدمیثم صالحی (مدیریت پیام‌رسان)**نسخه دستکتاب:** دارد

قابلیت‌ها: ساخت کانال، حذف و ویرایش پیام‌ها در کانال‌ها، حذف مخاطبان، حذف پیام‌های افراد دیگر برای خود، ارسال بازخورد به مدیر کانال‌های عمومی، ثبت‌نظر و لایک به محتوای منتشر شده، شرکت در مسابقات و نظر سنجی‌ها، گفت‌وگو دو نفره و گروهی، جابه‌جایی سریع پیام‌ها، تماس صوتی رایگان، استفاده از اینترنت رایگان و بهبود نقایص کدنویسی

محل عرضه: پلت‌فرم‌های اندروید، آی‌اواس، ویندوز، لینوکس و مک

تعداد کاربران: تا ۲۴ فروردین بیش از ۵ میلیون نفر

محیط گرافیکی: ساده (پنل کانال‌ها از پنل چت‌ها جدا شده‌اند)

پشتیبانی: شرکت توسعه فناوری رسانه سروش

معایب: سرعت کم، رابط کاربری ضعیف، عدم مخفی نگه داشتن وضعیت آنلاین

بله**شروع فعالیت:** ۹۵**هم‌بنیان‌گذار:** کاظم کیال، حسین انصاری و مصطفی رادمرد**نسخه دستکتاب:** در دست طراحی

قابلیت‌ها: انتقال پول، درخواست پول، مانده کارت، خرید شارژ، پرداخت قبض، پرداخت عوارض خروج از کشور، امکانات پیام‌رسانی مانند ساخت گروه و کانال ارسال فایل و استیکر

محل عرضه: اندروید، آی‌اواس و وب

تعداد کاربران: بیش از یک میلیون نفر

محیط گرافیکی: منحصربه‌فرد و دارای تب پرداخت‌های مالی

پشتیبانی: شرکت سداد

معایب: عدم پخش واضح گیف‌ها

۲. آی‌گپ

شروع فعالیت: ۹۴**مدیران:** محمدرسول کاظمی**نسخه دستکتاب:** دارد

قابلیت‌ها: چت، گروه و کانال، تبدیل چت خصوصی به گروه، ارسال فایل با هر فرمت یا حجم + نقاشی، لایک و دیس‌لایک در کانال، ویرایش، پاسخ و فوروارد پیام

محل عرضه: پلت‌فرم‌های اندروید، آی‌اواس، ویندوز و لینوکس

تعداد کاربران: بیش از ۲۰۰ هزار نفر

محیط گرافیکی: بسیار شبیه به تلگرام تا جایی که کاربران فکر می‌کردند یکی از نسخه‌های غیررسمی تلگرام است

پشتیبانی: نامعلوم

معایب: جای خالی استیکرها، تصاویر زمینه بسیار ضعیف، انیمیشن‌های غیرضروری و کند

بیسفون**شروع فعالیت:** ۱۳۹۳**مدیران:** مهدی داوری**نسخه دستکتاب:** در حال آماده سازی

قابلیت‌ها: گفت‌وگو دو طرفه و گروهی، برقراری ارتباط از طریق کانال‌های محتوا محور، تماس تلفنی، امکان ارسال هرگونه فایل و محتوا و امکاناتی از این دست

محل عرضه: اندروید و آی‌اواس

تعداد کاربران: نامعلوم

محیط گرافیکی: منحصربه‌فرد

پشتیبانی: شرکت فناوری‌های بیسفون (خدمات ارتباط بیس فن)

معایب: نداشتن نسخه به‌جز برای گوشی در حال حاضر

۳. ای‌تا

شروع فعالیت: ۹۶**مدیران:** محسن غفاری**نسخه دستکتاب:** در دست طراحی

قابلیت‌ها: رابط کاربری آشنا، کاهش هزینه اینترنت، خدمات ویژه به سازمان‌ها و کسب‌وکارها، قابلیت‌های شگفت‌انگیز ربات‌های هوشمند، گروه‌های کاربری و کانال‌های اجتماعی، ساخت کانال‌های درختی، فضای ابری نامحدود و همیشگی

محل عرضه: پلت‌فرم‌های اندروید

تعداد کاربران: نامعلوم

محیط گرافیکی: به گفته کاربران کپی شده از تلگرام

پشتیبانی: شرکت طوبی و هاتف

معایب: کم بودن ظرفیت سرورها، پشتیبانی ضعیف

واتس‌آپ**شروع فعالیت:** ۲۰۱۵**مدیران:** یان کوم**نسخه دستکتاب:** دارد

قابلیت‌ها: رمزنگاری، رایگان و بک‌آپ‌گیری از اطلاعات

محل عرضه: اندروید، آی‌اواس، نوکیا، بلک‌بری و سیمبیان

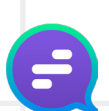
تعداد کاربران: تا تاریخ یک بهمن سال ۱۳۹۲ تعداد ۴۳۰ میلیون کاربر

محیط گرافیکی: منحصربه‌فرد

پشتیبانی: توسط شرکت سهامی واتس‌آپ

معایب: نداشتن کانال، باقی‌ماندن پیام حذف شده (البته به‌صورت پیام خالی)، محدود بودن تعداد اعضای گروه‌ها

۴. گپ

شروع فعالیت: ۹۶**مدیران:** مهدی انجیدنی**نسخه دستکتاب:** در دست طراحی

قابلیت‌ها: اطلاعات، خدمات، بازی و سرگرمی، چت دو نفره و ایجاد گروه، ارسال عکس و ویدئو، کسب درآمد، کیف پول همراه و ارسال و درخواست وجه، قابلیت وجود چت هزار نفره، منوی کناری و رابط کاربری آسان

محل عرضه: پلت‌فرم‌های اندروید و آی‌اواس

تعداد کاربران: بیش از یک میلیون نفر کاربر فعال

محیط گرافیکی: نوآوری و متمایز از سایر پیام‌رسان‌ها

پشتیبانی: شرکت توسعه سامان

معایب: عدم مخفی کردن آنلاین بودن

ویسپی**شروع فعالیت:** ۲۰۱۵**مدیران:** نامعلوم**نسخه دستکتاب:** نامعلوم

قابلیت‌ها: قابلیت‌های تلگرام را دارد به علاوه اینکه تماس صوتی رایگان و فعالی دارد

محل عرضه: اندروید و آی‌اواس

تعداد کاربران: نامعلوم

محیط گرافیکی: شبیه تلگرام

پشتیبانی: توسعه‌دهنده شرکتی است به نام «SG Atlantic Limited» که مستقر در هنگ کنگ است

معایب: عدم مخفی کردن آنلاین بودن

تلگرام چه معایبی دارد؟

اروپا که مربوط به حریم شخصی است را دارند. چرا تلگرام چنین مجوزی ندارد؟

III

همچنین مدیر تلگرام ادعا کرده است می‌تواند با قابلیت‌هایی مانند «بلاک چین» فیلترینگ را دور زند و از همین جهت به کاربران خود امنیت خاطر می‌دهد که نگران فیلترینگ نباشید، اما سوال اصلی اینجاست که آیا کشوری که بتواند یک اپلیکیشن را فیلتر کند، نمی‌تواند فیلتر شکن‌ها را فیلتر کند؟ نگاهی به داده‌های تلگرام در سایت الکسا نشان می‌دهد که ایرانی‌ها ۷۰ درصد از کل زمان تلگرام را به خود اختصاص داده‌اند و بعد از کشور ایران، آمریکایی‌ها با ۴ درصد در رتبه دوم قرار دارند. روسیه، ایتالیا و آلمان سه کشوری هستند که بیشترین کاربران بعدی تلگرام را به خود اختصاص داده‌اند.

نمی‌دانند چگونه به تلگرام کمک مالی کنند! چطور بدون تبلیغ برای کمک مردمی چنین درآمدی کسب شده است؟

۴ تلگرام ادعا داشته هیچ‌گونه داده‌ای را به افراد بیگانه نداده، اگر این درست است چرا گزارش شفاف‌سازی چاپ نمی‌کند. برای مثال گزارشی حاوی اطلاعاتی مانند چگونه سرورها حفاظت می‌شوند یا افرادی که در مرکز داده‌ها کار می‌کنند چگونه صحت‌سنجی می‌شوند؟

۵ تلگرام ادعای حفظ حریم شخصی را دارد اما هیچ نهاد حاکمیتی تلگرام را از جهت حفظ حریم شخصی تایید نکرده است. چگونه می‌توان به ادعای حفظ حریم شخصی شرکتی که هیچ مدرک رسمی جز اقرار خود ندارد اعتماد کرد؟ برای مثال اکثر پیام‌رسان‌ها مانند، Skype، WhatsApp و... مجوز privacyShield اتحادیه

سوالاتی از نحوه درآمدزایی تلگرام وجود دارد که تاکنون بدون پاسخ مانده است، مانند:

۱ براساس اطلاعات، سرمایه پاول دوروف، موسس تلگرام ۱٫۷ میلیارد دلار است، چگونه فردی بدون هیچ درآمدی تنها با پول‌های حاصل از کمک‌های مردمی این مقدار پول به‌دست آورده است؟

۲ هیچ منبع رسمی در مورد درآمد رسمی تلگرام توضیح نداده است، این پیام‌رسان در مارس سال ۲۰۱۸ بیش از ۲۰۰ میلیون کاربر فعال داشته که ایجاد چنین فضایی برای پشتیبانی و توسعه نرم‌افزار هزینه زیادی در پی دارد. این هزینه‌ها چگونه تامین می‌شود؟ هزینه‌هایی مانند سرورها، مدیران سرور، توسعه‌دهندگان برنامه، کارشناسان برنامه و... از کجا به‌دست می‌آید؟

۳ برنامه‌های رایگان که از طریق کمک‌های مردمی کسب درآمد می‌کنند، همواره تبلیغاتی برای جذب کمک مردمی دارند، اما تلگرام حتی برای کمک مردمی هم تبلیغ نمی‌کند. مثلاً مردم